

Finansloven forelagdes i Efteraaret 1879, og at den i Foraaret 1880 heller ikke fremkom med noget nyt Forslag om Dyrtdstillæg, men med et paa ganske andre Forudsætninger bygget Forslag om en midlertidig Lønningforbedring. Først da dette Forslag tvende Gange var strandet, fremkom, under Paaberaabelse af, at der nu var indtraadt en ny Dyrtd, under Finanslovens 3die Behandling 1881 et nyt Forslag om Dyrtdstillæg, der saavel ved Alt, hvad der i Mellemtiden var sket, som paa Grund af de forandrede Forhold, var væsentlig forskjelligt fra det i 1875 vedtagne Forslag. Medens det saaledes er indlysende, at den i 1875 sluttede Overenskomst, som Folkethinget fuldt ud har holdt, ikke staar i nogen Forbindelse med det nye af Regjeringen fremsatte Forlangende, var der saavel i de foreliggende faktiske Omstændigheder som navnlig deri, at Lønningslovene vare Gjenstand for Rigsdagens Behandling, adskillige Grunde, der kunde tale for at modsætte sig ethvert Dyrtdstillæg, og naar Folkethinget ikke desto mindre vedtog det ogsaa iaar fastholdte Tilbud om et Dyrtdstillæg indtil en Maximalgrændse af 2,500 Kr., skete dette af Hensyn til det store Flertal af lavere Lønnede Embeds- og Bestillingsmænd, hos hvem der — skjøndt vistnok ikke fra dette Things Side — var vakt Forventninger, man ansaa det for haardt og ubilligt at stufte. At dette Folkethingets Tilbud — navnlig da Principet om Tillæg til alle Embedslønninger ikke fastholdes af Noget — skulde være uantageligt for de andre Faktorer i Lovgivningsmagten eller endog kunne afgive Grunde til en saadan Uenighed imellem disse, der kunde have „sørgelige Eventualiteter“ tilfølg, formaa vi ikke at indse.

Heller ikke den Stilling, Folkethinget har indtaget med Hensyn til Spørgsmaalet om Dækningen af Universitetets Underfud, kan efter vor Overberisning give Anledning til nogen virkelig Uenighed imellem Lovgivningsmagtens Faktorer. Folkethingets Forslag er nemlig ikke blot det samme, som i en Række af Aar uafbrudt har staaet paa Finansloven, men det er ligesom de i Aarene 1875 til 1879 vedtagne Regler for Dyrtdstillægget ikke noget ensidigt Folkethingsforslag, men en Frugt af den mellem begge Thing i Fællesudvalget i 1875 sluttede Overenskomst. Der er kun den Forskjel, at, medens Forudsætningerne for den nævnte Overenskomst for Dyrtdstillæggets Vedkommende baade af Regjering og Rigsdag gjennem Vedtagelsen af det ovenfor omtalte afsluttede Dyrtdstillæg i 1879 ere erkjendte som bortfaldne, saa staa de for dette Spørgsmaals Vedkommende aldeles uforandrede ved Magt; thi at det i 1875 ikke var Hensigten at firkke Universitetets Formuens Integritet, fremgaar klart nok deraf, at man paa selve den da vedtagne Finanslov anslog den Del af Underfudet, som skulde dækkes ved Kapitalforbrug, til 95,000 Kr. Paa en Tid, da Universitetets Forhold paa forskjellig Maade er Gjenstand for Lovgivningsmagtens Overveielse, kunne vi saameget mindre indse Nødvendigheden af at gaa ind paa det af Ministeriet ifjor opstillede og af det andet Thing nu gjentagne Forlangende om at fravige den i Kraft af Overenskomst mellem Thingene gjennem en Række bestaaende Ordning, som denne jo i og for sig er i god Overensstemmelse med den Praxis, der ellers finder Sted paa Finansloven med Hensyn til Dækningen af separate Fonds Underfud.

Kunne vi saaledes for de nævnte tvende Punkters Vedkommende ikke erkjende, at det er Folkethingets Forbudning, der lægger Tilveiebringelsen af en brugelig Finanslov Hindringer indien, kunne vi det endnu mindre med Hensyn til det tredie. At Bestemmelsen i Lov om Spøvrnets Ordning af 28de Mai 1880, § 2 — at Flaaden, foruden af mindre Skibe, ogsaa skal indbefatte et Antal af 12 større — er uden Betydning for det foreliggende Spørgsmaal, turde vistnok være indlysende, da den nævnte Paragraf jo ikke afgjør Noget om de Typer, efter hvilke der skal bygges. Men vi skulle end yderligere erindre om, at den omtalte Bestemmelse ifkun har faaet Lovkraft med et udtrykkeligt i det da nedsatte Folkethingsudvalgs Betænkning udtalt Forbehold, der hævder Bevillingsmyndigheden fuld Frihed til gjennem de aarlige Finanslove at fastsætte, saavel hvad der skal fortsaas ved Udtrykket „større Skibe“ som til at bestemme Lidsrummet, indenfor hvilket den nævnte Plan skal søges gennemført. Endelig har Folkethinget tilbudt Ministeriet en Bevilling til Nybygning, der giver Administrationen en meget stor Frihed i Valget af, hvad den vil lade bygge. Modtages denne, vil Regjeringen have det i sin Magt ikke blot at bestjæftige Værftet med Bygning af nye mindre Skibe, der ogsaa skulle skaffes tilveie efter Flaadelovens § 2, men ogsaa gjennem Paabegyndelsen af et „større Skib“ til en Beføstning af omkring 2½ Million Kroner. At man endnu kun har havt Leilighed til at prøve Helgolandstypen i Søen, medens det ligeledes paa Værftet byggede „Lordenfjold“, der efter Ministeriets Erklæring ogsaa hører til de „større“ Skibes Klasse, endnu ikke har kunnet gjøres til Gjenstand for en saadan Prøve, kunde maaske tale for overhovedet intet „større“ Skib at paabegynde for Diebliffet, men vi skulle dog ikke af denne Betragtning lade os lede til at anbefale Thinget at tage et Forslag tilbage, det ved gjentagne Afstemninger har udtalt sig for, og Striden staa saaledes hærten om, hvorvidt der skal bygges større eller mindre Skibe, ikke heller mellem Helgolandstypen og Lordenfjoldstypen, men